

Finans Norges innspill til Stortingets behandling av RNB for 2026

Innledningsvis vil vi vise til NHOs innspill til revidert nasjonalbudsjett, som vi stiller oss bak.

Vi ønsker i likhet med NHO å understreke betydningen av stabile og forutsigbare rammebetingelser for næringslivet. Vi mener det er viktig at revidert budsjett begrenser seg til mindre justeringer, og at man ikke gjennom budsjettforhandlingene i praksis ender opp med to fulle budsjetttrunder i året.

Regjeringen har signalisert at den er opptatt av å sikre gode og forutsigbare rammebetingelser for næringslivet, inkludert på skatteområdet. Vi mener det vil være sterkt beklagelig dersom man gjennom forhandlingene om revidert budsjett foretar endringer på skatte- og avgiftsområdet som vil innebære skjerpelser, og som vil undergrave det viktige arbeidet til Skattekommisjonen. Vi viser her til forslag som er fremsatt i forbindelse med budsjettforhandlingene om å øke finansskatten.

Overordnet sett mener vi at regjeringen i så stor grad som mulig bør innrette budsjettpolitikken så den understøtter pengepolitikken og prioriterer de områdene som er viktig for vekst og omstilling i norsk økonomi, knyttet til kompetanse, bærekraftig utvikling, digitalisering og forutsigbare rammebetingelser for næringslivet. Perspektivmeldingen 2024 tegnet et bilde av store utfordringer og behov for omfattende omstilling for norsk økonomi og næringsliv i årene fremover. I EU pågår det nå omfattende initiativer for å styrke europeisk konkurransekraft, samtidig som vi står i et krevende geopolitisk og geoøkonomisk landskap.

Med bakgrunn i dette overordnede bildet, vil Finans Norge oppfordre Stortinget til å prioritere endringer i revidert budsjett som gir stor samfunnsøkonomisk gevinst.

Finans Norge ønsker å peke på følgende positive saker i revidert budsjett som vi oppfordrer Stortinget til å støtte:

- Endring av Investinors investeringsmandat: Finans Norge mener det er positivt at regjeringen foreslår å endre Investinors mandat fra direkteinvesteringer og øremerking, til å kunne investere mer i private fond og fond-i-fond med private investorer. Dette vil være et positivt grep for å innrette virkemiddelapparatet slik at det bidrar til å mobilisere privat risikokapital og styrke private norske investeringsmiljøer. I tillegg vil det kunne gi staten bedre avkastning enn et som har vært tilfelle til nå. Investinors direkteinvesteringer har så langt hatt negativ avkastning, mens deres fondsinvesteringer har levert positiv avkastning.
- Strategi for informasjon på pensjonsområdet: Det er positivt at det omdisponeres 5 millioner kroner i NAV til arbeidet med en helhetlig strategi for informasjon på pensjonsområdet. Dette er et viktig arbeid for at den enkelte bedre skal forstå pensjonssystemet og kunne ta gode og informerte valg.
- Flom og klimatilpasning: Det er viktig og positivt at det settes av tilstrekkelig midler til flomsikringen av Nesbyen. Samtidig vil Finans Norge minne om viktigheten av at klimaforebyggingsarbeidet må styrkes. Det er samfunnsøkonomisk mye mer lønnsomt å forebygge enn å reparere når skaden først har inntruffet.

Finansskatt

Finans Norge har notert seg at det i diskusjonen om RNB er tatt til orde for å øke finansskatten. Som nevnt innledningsvis mener vi prinsipielt at det vil være sterkt beklagelig å innføre betydelige

skatteskjerpelser i et revidert budsjett. Det vil også sterkt bidra til at norske rammebetingelser oppfattes som uforutsigbare, og vil svekke tilliten til Norge i det internasjonale kapitalmarkedet. Arbeidet som regjeringen har fått med seg et bredt stortingsflertall på, gjennom å nedsette en skattekommisjon, vil også bli kraftig svekket av at man foretar store skatteendringer utenfor mandatet til kommisjonen.

Når det gjelder finansskatten konkret, mener vi at en økning reiser flere problemstillinger og risikerer å få utilsiktede virkninger.

Finansskatten ble innført fra 2017 som alternativ til at finansielle tjenester er unntatt fra merverdiavgift. Fremfor en merverdiavgift som per definisjon er en sluttbrukeravgift som betales av kundene, fikk finansnæringen en særskatt direkte på overskudd og lønnskostnader. At det ikke er mva på finansielle tjenester er også en ulempe for finansnæringen, siden man da heller ikke får fratrukket for inngående mva.

Finansskatten er utformet ved at finansnæringen får en ekstra arbeidsgiveravgift på 5 prosentpoeng og 3 prosentpoeng høyere selskapsskatt enn resten av næringslivet. Bakgrunnen for unntaket er at det er vanskelig å beregne grunnlag for avgift på marginbaserte tjenester, som rentemarginer. Dette har vært drøftet senest i Torvik-utvalget.

Det har siden innføring av skatten vært påtrykk for å få endret innretningen, men myndighetene har så langt ikke lyktes i å finne gode alternativer. Særlig den forhøyede arbeidsgiveravgiften har vært ansett som problematisk. Den gjør det 33% dyrere å ansette folk i finansnæringen enn i andre næringer, og som dermed gir et dårlig insentiv til å etablere arbeidsplasser, og gir et trykk på outsourcing og flytting av arbeidsplasser til utlandet. Det påvirker spesielt bankene i distriktene, der struktur og størrelse gjør at lønnsutgifter utgjør en relativt sett større kostnad enn for andre aktører.

Det har tidligere vært vurdert å heve selskapsskattekomponenten for finansnæringen utover 25 pst. Konklusjonen har vært at dette kan være problematisk i forhold til statsstøttereguleringen i EØS. Som Finansdepartementet viste til i svar på budsjettspørsmål fra SV i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2026: *Finansskatt på overskudd omfatter ikke generelt skattefrie offentlige institusjoner, selv om de yter finansielle tjenester i et marked (EØS-rettslig økonomisk aktivitet). En økning av skattesatsen på overskudd vil derfor måtte vurderes i lys av EØS-avtalens regler om statsstøtte. Handlingsrommet for en økning anses følgelig begrenset, med mindre det samtidig sikres at også offentlige aktørers økonomiske aktivitet i form av finansielle tjenester omfattes.*

Torvik-utvalget påpekte videre at en ytterligere økning av overskuddsbeskatningen på finansnæringen vil kunne gi insentiver til tilpasninger i form av overskuddsflytting for eksempel gjennom internprising. Forskjellen i skattenivå på overskudd mellom finansnæringen og øvrig næringsliv (som betaler 22%) er allerede tre prosentpoeng. Norske banker konkurrerer om investorer og långivere i et internasjonalt marked, hvor avkastningskrav er avgjørende for investeringsviljen. Både for bedrifts- og privatkundene er det viktig at norske banker tiltrekker seg sterke, langsiktige investorer. Det må være attraktivt å være investor i norske banker – og norsk økonomi er avhengig av en sterk norsk finansnæring. Bli forskjellen i selskapsskatt større mellom finansnæringen og alt annet næringsliv, vil dette også få uheldige konsekvenser fra et investorperspektiv for kapitalmarkedet og gi skjevinvesteringer i næringslivet.